L. 13. Kraków, dnia 31 grudnia 1903. Rocznik XXIV.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują Dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

L. 117220/03

III.

Przedmioty znalezione.

W czasie od 1 do 30 listopada 1903 roku znaleziono w Krakowie następujące przedmioty:

A) Złożone w Kasie miejskiej:

Art. 841 Scyzoryk.
„ 842 4 łyżeczki.
„ 859 Książeczka wkładkowa Kasy oszczędności Stanisława Filko
„ 860 Lornetka.
„ 861 Palto.
„ 862 Książeczka do nabożeństwa z napisem „Ostrowska“.
„ 863/14581 Woreczek z 1 kor. 59 hal.
„ 864 Zegarek.
„ 865/14582 Pugilares z 1 kor. 22 hal.
„ 866 Koszula damska.
„ 867 Klucz wertheimowski.
„ 868 Żydowska książka do modlenia się.
„ 869 Klucz wertheimowski.
„ 870 Surdut.
„ 871 Parasol.
„ 872 4 kartki zastawnicze Banku Pobożnego.
„ 873 3 kluczyki na kółku.
„ 14583 10 koron.
„ 874 Klucz od bramy.
„ 875 Para półbucików damskich.
„ 876 Notatnik.
„ 877 4 kluczyki na kółku.
„ 878/14584 Sakiewka z 3 kor.
„ 879 Kluczyk.
„ 880 Kartka zastawnicza zakładu Angelusa.
„ 881 Kwit zastawniczy Banku Pobożnego.
„ 882 Notatnik.
„ 883/14585 Pugilares z 57 hal.
„ 884/14586 Sakiewka z 82 hal.
„ 886 Parasol i laska.
„ 887 Zarękawek.
„ 888 Cwikier.
„ 889 Książeczka do nabożeństwa „Złoty Ołtarzyk“, różaniec i chusteczka na głowę.
„ 890 Cwikier.
„ 14587 5 koron.
„ 891 Boa futrzane.

B) Pozostałe w rękach znalazców:

1. Kanarek.
2. Pies foxterier.
3. Pies pudel.
4. Pies foxterier.
5. Pies legawy.

Nadto przechowane są w tutejszej Kasie miejskiej:

Art. 843 Kluczyk wertheimowski (znaleziony w październiku).
„ 858 Worek. } znalezione
„ 896 Pudełko z 2 kapeluszami damskimi } w grudniu.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść swych praw własności, zgłosili się po odbiór rzeczy do biura III. Wydziału Magistratu w godzinach urzędowych, w przeciwnym razie bowiem przedmioty te po upływie roku od daty dzisiejszej wydane będą znalazcom do używania, po upływie zaś dalszych trzech lat przejdą na wyłączną własność znalazców lub też będą sprzedane względnie przekazane na fundusz ubogich miejscowych. —

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 31 grudnia 1903 r.

Prezydent miasta:
J. Friedlein w. r.

Mianowania urzędników i służby.

JW. Prezydent miasta na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa zamianował:

P. **Franciszka Danka**, młodszego oficyała egzekucyjnego, oficyałem egzekucyjnym starszym w X. klasie rangi z płacą roczną w kwocie 2200 koron, kwaterowem w rocznej kwocie 480 koron i prawem do dwóch pięcioleci po 200 koron. (Dekret z dnia 29 grudnia 1903 L. 893/903/pr.). —

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń tajnych).

Posiedzenie tajne (29. w kad. XII.) **z dnia 3-go grudnia 1903 r.**

Na porządku dziennym: wybór II. wiceprezydenta miasta.

R. m.: Bartoszewicz i Słęk nieobecność swą usprawiedliwili. Usprawiedliwienia uznano za wystarczające. Głosujących 68, absolutna większość głosów 35.

Głosami 46-ciu **II-gim wiceprezydentem miasta wybrano r. m. Michała Chylińskiego,** od którego następnie Przewodniczący na jawnem posiedzeniu Rady miejskiej odebrał przysięgę służbową, poczem II. wiceprezydent Chyliński w dłuższem przemówieniu podziękował Radzie za wybór i wyłuszczył zasady, jakiemi będzie się kierował na nowem stanowisku. —

Posiedzenie tajne (30. w kad. XII.) **z dnia 10-go grudnia 1903 r.**

Na tem posiedzeniu zapadła uchwała **pożegnania generała Alboriego** adresem odpowiednim od Rady miejskiej *). —

Posiedzenie tajne (31. w kad. XII.) **z dnia 21 grudnia 1903 r.**

Na tem posiedzeniu zapadły następujące uchwały:

I. Przenosi się p. **Antoniego Grossa,** rewidenta miejskiego Wydziału obrachunkowego, na własne jego żądanie w stan stałego spoczynku i przyznaje mu się emeryturę w kwocie 4400 koron rocznie.

Nad prośbą tegoż o przyznanie mu kwaterowego w kwocie 720 koron rocznie przechodzi się do porządku dziennego. (L. 77590/903). —

II. Przyjmuje się do Gminy p. **Ignacego Daszyńskiego** wraz z rodziną za opłatą taksy w kwocie 20 koron. (L. 110049/903). —

III. **Przyjmuje się do Gminy** na podstawie noweli do ustawy o przynależności (10-letnie zasiedzenie) **145 osób,** zamieszczonych na dołączonym do protokołu wykazie**).—

IV. Przyznaje się w drodze łaski uwolnionemu przez Prezydyum Rady miejskiej od służby pomocnikowi straży ogniowej miejskiej **Michałowi Kumali** emeryturę w rocznej kwocie 464 koron. (L. 41053/903). —

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej.

(Z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (52. w kad. XII.) **z dnia 3 grudnia 1903 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, Prezydent miasta.
I. Wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.
II. Wiceprezydent miasta: Chyliński Michał.
Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **65.**

Radcy miejscy: Bartoszewicz, dr. Rosenblatt, Słęk (3) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto. —

Sekretarz Rady miejskiej odczytuje następujące pisma:

1) Prośbę **Teodora Kułakowskiego,** emer. inspektora Ekonomatu miej., o wliczenie mu 2 lat więcej służby do emerytury i wypłacenie remuneracyi, przyznanej przez komitet budowy Sukiennic. (L. 109339/903)

2) Prośbę **kanalarzy miejskich** o zapomogę i poprawę stosunków pracy i płacy. (L. 109384/903).

3) Prośbę **Aldony Taniewskiej,** córki b. funkcyonaryusza Magistratu, o udzielenie zapomogi dla pokrycia kosztów choroby ojca. (L. 111114/903).

4) Prośbę **Kazimierza Gromczakiewicza** o udzielenie mu datku na kształcenie się na rok jeden. (L. 108168/903).

5) Prośbę **Jana Gromczakiewicza** o przywrócenie mu daru z łaski na wychowanie aż do ukończenia 24 roku życia. (L. 108169/903).

6) Prośbę **Maryanny Murzynowej,** wdowy po stróżu nocnym, o pensyę wdowią. (L. 107850/903).

Powyższe pisma odesłano do Sekcyi III. —

R. m. **Bartoszewiczowi udzielono urlopu** do dnia 1 stycznia 1904 r. —

Przewodniczący podaje do wiadomości, że dnia 6 b. m. odbędzie się **jubileusz 40-letniej pracy prof. dra Fryderyka Zolla,** który przez lat blisko 20 pełnił obowiązki radcy miejskiego i — jako przewodniczący Sekcyi szkolnej — zasłużył się bardzo około podniesienia naszych szkół miejskich. Aby obmyślić udział Rady miejskiej w jubileuszu, Mowca zaprosił przewodniczących Sekcyj na posiedzenie, na którem postanowiono wręczyć odpowiedni adres. Przewodniczący prosi o upoważnienie do wręczenia adresu.

Jednomyślnie uchwalono upoważnić Prezydenta miasta do wręczenia adresu.

R. m. dr. Ulanowski zaznacza, że na porządku dziennym posiedzenia Wielkiego Wydziału Kasy Oszczędności miasta Krakowa, które ma odbyć się w najbliższą sobotę, znajduje się **wybór 3-go dyrektora Kasy.** Mowca uważa wybór ten za przedwczesny, a jako taki za ukrócający atrybucye Rady miejskiej i ekonomicznie szkodliwy, gdyż wybór ma być dokonany i przyznana płaca przed oznaczeniem atrybucyi i agend, jakie będzie miał spełniać 3-ci dyrektor. Mowca domaga się, aby Wielki Wydział wypracował przed wyborem instrukcyę dla dyrekcyi i o niej zawiadomił Radę miejską, gdyż obecny ustrój Kasy nie daje zajęcia 3-mu dyrektorowi, a zyski Kasy stale się zmniejszają.

R. m. Daszyński przypomina przebieg sprawy ustanowienia posady 3-go dyrektora w Kasie i zapytuje Przewodniczącego, czy jest skłonny do dni 14 przedłożyć Radzie miejskiej projekt reformy całego statutu Kasy Oszczędności, w każdym razie przed wyborem 3-go dyrektora. Następnie Mowca prosi Przewodniczącego, aby na najbliższem posiedzeniu przedstawił **stan sprawy zapomogi drożyźnianej dla służby miejskiej** i aby wpłynął na Sekcyę w kierunku przyśpieszenia tej sprawy.

R. m. Rotter odczytuje deklaracyę, złożoną przez

*) Osnowa uchwały przytoczona w protokole posiedzenia jawnego z 10-go grudnia 1903 (poniżej str. 130).

**) Lista osób wszystkich, które dotychczas uzyskały prawo przynależności do Gminy miasta Krakowa na podstawie noweli o przynależności, będzie zamieszczona w „Dzienniku rozporządzeń“ z początkiem roku 1904.

stronnictwo mniejszości w czasie obrad nad nowelą do statutu Kasy Oszczędności, i stawia następujący wniosek:

„Rada miejska uchwali!

P. Prezydenta miasta, jako przewodniczącego Wielkiego Wydziału Kasy Oszczędności miasta Krakowa, uprasza się, aby nie zarządzał wyboru 3-go dyrektora Kasy przed zupełną rewizyą statutu tej Kasy i aby w terminie jak najkrótszym przedłożył Radzie **projekt zupełnej reformy statutu Kasy Oszczędności**".

Nagłość sprawy poparto.

R. m. dr. Gross popiera wniosek r. m. Rottera, wykazując braki obecnie obowiązującego statutu Kasy.

R. m dr. Frühling żąda imiennego głosowania nad wnioskiem r. m. Rottera.

Wniosek r. m. dra Frühlinga przyjęto.

Do skrutynium zaprasza Przewodniczący r. m.: dra Rothweina i Schwarza.

Za wnioskiem głosowali r. m.:

1) dr. Bandrowski, 2) Birnbaum, 3) dr. Bujak, 4) dr. Bujwid, 5) ks. dr. Bukowski, 6) dr. Cybulski, 7) dr. Cyfrowicz, 8) Daszyński, 9) Drobner, 10) dr Frühling, 11) dr. Gross, 12) dr. Guńkiewicz, 13) dr. Jordan, 14) Katyński, 15) Kawecki, 16) Klemensiewicz, 17) dr. Koy, 18) dr. Lustgarten, 19) dr. Łepkowski, 20) Maciołowski, 21) Miedniak, 22) Rotter, 23) Schmelkes, 24) Schwarz, 25) dr. Seinfeld, 26) Sołtysik, 27) ks. dr. Spis, 28) dr. Tomkowicz, 29) Turski, 30) Uderski, 31) dr. Ulanowski, 32) hr. Wodzicki.

Przeciw wnioskowi głosowali r. m.:

1) Bazes, 2) dr. Benis, 3) Beringer, 4) dr. Bobilewicz, 5) Chyliński, 6) dr. Domański, 7) Drozdowski, 8) Federowicz, 9) dr. Fischler, 10) Godzicki, 11) dr. Górski, 12) Jawornicki, 13) Judkiewicz, 14) Kosobucki, 15) Landau, 16) dr. Leo, 17) Markus, 18) dr. Muczkowski, 19) dr. Pareński, 20) dr. Paszkowski, 21) Rimler, 22) dr. Rothwein, 23) Sare, 24) Sędzimir, 25) dr. Szarski, 26) Szatkowski.

R. m. dr. Staniszewski, jako dyrektor Kasy Oszczędności, wstrzymał się od głosowania.

Wniosek r. m. Rottera został uchwalony. (L. 882/pr.).

R. m. Rotter przypomina wniosek, postawiony przez r. m. dra Bandrowskiego w czasie dyskusyi budżetowej, a zmierzający do powołania do życia Komisyi statutowej, i uzasadniwszy nagłość sprawy, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

Celem reformy statutu miasta Krakowa powołuje się do życia Komisyę statutową i poleca Sekcyi III. przedłożenie stosownych w tej mierze wniosków na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej".

Nagłość sprawy uchwalono.

R. m. dr. Frühling przytacza wady obecnie obowiązującego statutu gminnego.

I. wiceprezydent dr. Leo popiera wniosek r. m. Rottera z poprawką, aby wniosek przekazać Prezydyum a nie Sekcyi III.

R. m. Rotter zgadza się na poprawkę I. wiceprezydenta dra Leo.

R m. dr. Seinfeld zastrzega się, aby reformą był objęty cały statut.

R. m. dr. Gross wnosi: „Rozszerzenie prawa wyborczego ma polegać na utworzeniu **kuryi powszechnych wyborów z 24 mandatami**, w której mieliby prawo głosowania wszyscy mieszkańcy pełnoletni, mający ogólne warunki, a nie mający prawa wyborczego w dotychczas istniejących kuryach wyborczych. Pod względem formalnym przekazuje się ten wniosek do załatwienia Komisyi statutowej razem z wnioskiem posła Rottera".

R. m. Rotter wyjaśnia, że ma na myśli reformę całego statutu, i sądzi, że Komisya statutowa powinna się składać najmniej z 18 członków.

R. m. Daszyński przypomina o swoim wniosku, postawionym w czasie dyskusyi budżetowej.

Wniosek r. m. Rottera z poprawką I. wiceprezydenta dra Leo przyjęto. (L. 115670/903).

Wniosek r. m. dra Grossa przyjęto. (L. 115671/903).

R. m. dr. Gross prosi o przekazanie odnośnym Sekcyom następujących wniosków:

1) „Uprasza się Prezydyum, by we właściwej drodze poczyniło starania w celu uzyskania koncesyi na utworzenie przy Kasie Oszczędności miasta Krakowa **zakładu dla wydawania listów zastawnych**, jak niemniej w celu zyskania odpowiedniej dotacyi tego działu ze strony Kasy Oszczędności na zasadzie projektu, przez Radę miejską uchwalić się mającego. Wniosek powyższy przekazuje się połączonym Sekcyom prawniczej i skarbowej do jak najśpieszniejszego przygotowania projektu i przedłożenia Radzie wraz z uchwałą Wydziału Wielkiego Kasy Oszczędności".

2) „Należy zorganizować **budowę mieszkań dla robotników** wszelkich wyznań.

Fundusze mają być utworzone między innymi:

a) z dotacyi Gminy miasta Krakowa;

b) z dotacyi Kasy Oszczędności i Sejmu krajowego, co do których należy poczynić odpowiednie starania.

Wniosek ten odstępuje się połączonym Sekcyom skarbowej i prawniczej dla jak najśpieszniejszego przedłożenia sprawozdania Radzie miejskiej".

Wnioski r. m. dra Grossa przyjęto. (L. 115672/903 i L. 115668/903). —

R. m. dr. Frühling wnosi:

„Rada miejska uchwali!

R. m. **dra Staniszewskiego powołuje się do Sekcyi III**".

Wniosek r. m. dra Frühlinga przyjęto. (L. 115673/903).

R. m. Miedniak zapytuje Przewodniczącego, czy od Rządu nadeszły jakie zapomogi **z powodu powodzi.**

Przewodniczący odpowiada, że **JE. Namiestnik przysłał imieniem Rządu na ten cel kwotę 100.000 koron;** inne zapomogi dotychczas nie wpłynęły.

Na wniosek r. m. Miedniaka uchwalono nad tą sprawą otworzyć dyskusyę.

R. m. Miedniak, uzasadniwszy nagłość sprawy, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

I. Wzywa się Prezydyum, by się zwróciło do c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego **o dalsze zapomogi względnie pożyczki bezprocentowe.**

II. Wzywa się posłów miasta Krakowa, aby wraz z Prezydyum Koła polskiego udali się jeszcze raz do Prezydenta ministrów dra Körbera o wyasygnowanie z funduszów państwowych dalszych zasiłków dla miasta Krakowa **z powodu tegorocznej powodzi**".

Wnioski r. m. Miedniaka przyjęto (L. 115669/903).—

Przystąpiono do porządku dziennego.

R. m. Klemensiewicz imieniem Sekcyi III. i II. wnosi:

W sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z powodu drożyzny dyetaryuszom Magistratu, służbie prowizorycznej, dozorcom wodociągowym, tudzież praktykantom manipulacyjnym i rachunkowym Magistratu —

Rada miejska uchwali!

Wniosek Sekcyi III.:

1) „Przyznaje się do dyspozycyi Prezydyum **zapomogę drożyźnianą dla dyetaryuszy** tych, którzy jej potrzebują i na to zasługują, w kwocie do wysokości 3000 koron, **dla prowizorycznej służby** Magistratu zaś w kwocie do wysokości 810 koron.

2) Nad **prośbami praktykantów rachunkowych i manipulacyjnych Magistratu tudzież dozorców wodociągu miejskiego** o przyznanie zapomóg drożyźnianych przechodzi się do porządku dziennego.

3) Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 3810 koron dla Działu I. poz. 8 *c)* funduszu obrotowego budżetu na r. 1903“.

Wniosek Sekcyi II.:

1) „Przyznaje się zapomogę drożyźnianą dyetaryuszom Magistratu w kwocie 3000 koron.

2) Komitet, złożony z 2 członków Sekcyi III., z 2 członków Sekcyi II. i jednego urzędnika Magistratu, ma rozdzielić powyższą zapomogę pomiędzy dyetaryuszy, najbardziej potrzebujących i na to zasługujących.

3) Na pokrycie tego wydatku przyznaje się kredyt dodatkowy w kwocie 3000 koron dla Działu I. poz. 8 *c)* funduszu obrotowego budżetu na rok 1903“.

Sprawozdawca, jako referent Sekcyi prawniczej, popiera jej wnioski, oświadczając się przeciw wnioskom Sekcyi skarbowej, o ile są one odrębne od wniosków Sekcyi III.

Nad sprawą tą wywiązała się dłuższa dyskusya, w której postawili wnioski:

R. m. dr. Cyfrowicz:

„Rada miejska uchwali!

Dla młodzieży uniwersyteckiej, pracującej w charakterze dyurnistów w Magistracie, przeznacza się po 30 koron dla każdego ponad sumę 3000 koron, przez Sekcye proponowaną. Wyłączeni być mają od tej zapomogi ci akademicy, którzy mają zabezpieczenie bytu z innej strony“.

R. m. dr. Rothwein:

„Rada miejska uchwali!

1) Na zapomogę drożyźnianą dla dyetaryuszy bez wyłączenia akademików wyznacza się kwotę 4800 koron.

2) Na zapomogę drożyźnianą dla praktykantów manipulacyjnych wyznacza się kwotę 500 koron“.

R. m. dr. Frühling wnosi, aby na zapomogę dla dyetaryuszy uchwalić kwotę 5000 koron.

R. m.: dr. Bąkowski i dr. Muczkowski sprzeciwiają się wnioskowi Sekcyi II. co do sposobu rozdzielenia zapomogi.

Wniosek Sekcyi III. przyjęto; wnioski Sekcyi II., o ile były odrębne od wniosków Sekcyi III., upadły. (L. 84140/903).

Wnioski r. m.: dra Cyfrowicza, dra Rothweina i dra Frühlinga upadły. —

Przewodniczący z powodu spóźnionej pory o godzinie 8 min. 15 wieczorem posiedzenie zamyka. —

Posiedzenie nadzwyczajne (53. w kad. XII.) **z dnia 10 grudnia 1903 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.

I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.

II. wiceprezydent miasta: Chyliński Michał.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **54**.

Radcy miejscy: Bartoszewicz, Daszyński, dr. Górski, Landau, dr. Paszkowski, Slęk, Szatkowski, Turski, hr. Wodzicki (**9**) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m.: dr. Cybulski, dr. Łepkowski, Rimler, Schmelkes, Sulikowski (**5**).

Początek posiedzenia o godzinie 5 minut 40 wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto. —

Sekretarz Rady miejskiej odczytał **pismo pożegnalne** JE. jenerała broni barona **Alboriego**, przyjęte oklaskami. (L. 896/903/pr.).

Przewodniczący podaje do wiadomości, że Rada miejska na tajnem posiedzeniu uchwaliła: „W uznaniu zasług, jakie położył dla dobra kraju i miasta JE. baron Eugeniusz d'Albori, głównodowodzący korpusem krakowskim, przez przyśpieszenie rokowań z Rządem o objęcie na rzecz Kraju Zamku królewskiego na Wawelu, przez okazywaną na każdym kroku w czasie blisko 10 letniego swego urzędowania w Krakowie ścisłą łączność z naszem społeczeństwem i popieranie najgorętsze przy każdej sposobności interesów i żądań Gminy miasta Krakowa u właściwych czynników, **Rada miejska wystosuje do barona Alboriego odpowiedni adres**“.

Następnie Mowca zawiadamia, że jutro uda się całe Prezydyum miasta wraz z przewodniczącymi Sekcyi do barona Alboriego, zawiadomi go o adresie i imieniem miasta pożegna. —

Przystąpiono do porządku dziennego.

I. wiceprezydent dr. Leo imieniem Komisyi administracyjnnej i inwestycyjnej składa sprawozdanie w przedmiocie otwarcia **miejskiej targowicy na bydło.** Poczynione w ciągu lata badania wykazały, że targowicę należy urządzić na większe rozmiary, aniżeli było pierwotnie zamierzone; pozawierano umowy z dostawcami i handlarzami bydła i zapewniono roczny spęd na targowicę w liczbie co najmniej 16000 sztuk bydła rogatego, nie licząc cieląt i nierogacizny. Zaprojektowana z początku targowica okazała się przy wykonaniu za szczupłą wobec korzystnych warunków i trzeba było wprowadzić stosowne do tego rozszerzenie programu, powiększyć liczbę stajen, zwiększyć budynek administracyjny, zbudować kantynę i rozszerzyć znacznie plac targowy dla bydła rogatego oraz urządzić dodatkowo mniejsze budynki dla mniejszego bydła. Już na dwóch pierwszych targach było dostawionych około 1000 sztuk bydła, gdy poprzednio przewidywano tylko połowę tej liczby. Trzeba więc było wznieść dwa razy większą liczbę budynków. Budowę prowadzono w lipcu i sierpniu, gdy Rada nie odbywała posiedzeń, i nie można jej było powstrzymać, gdyż miasto Podgórze zamierzało ulepszyć swoją targowicę przez budowę kosztownego toru kolejowego i usiłowało tam przyciągnąć niektórych handlarzy. Ażeby nie narażać targowicy na szkodliwe kilkutygodniowe przerwy z powodu wybuchu zarazy, trzeba było wprowadzić potrzebne

urządzenia sanitarne. Wkońcu wypadło wprowadzić oświetlenie gazowe. W myśl uchwały Komisyi administracyjnej przystąpiono do budowy targowicy na podstawie rozszerzonego programu. Budowę prowadzono tak śpiesznie, że już w dwa miesiące była gotową i targ pierwszy otwarto dnia 9 października. Na koszta budowy, tak znacznie rozszerzonej i tak wszechstronnie ulepszonej, nie wystarczała kwota 30.000 koron, udzielona tytułem zaliczki, i zachodzi potrzeba dalszego kredytu w kwocie 40.000 koron. Wydatki na budowę targowicy pokryją się niezawodnie, bo już w 8 pierwszych tygodniach spęd na targowicę wynosił 12 000 sztuk, w czem 4.300 sztuk bydła rogatego, 3.900 cieląt i 3.678 sztuk nierogacizny. Na podstawie dotychczasowego obrotu w obecnym martwym sezonie Komisya, układając budżet targowicy na rok przyszły, przyjęła minimalny dochód w kwocie 28.000 koron, z czego na amortyzacyę (10-letnią) i oprocentowanie kapitału przypadnie 11.000 koron. Obecnie już rozwija się na targowicy handel wywozowy i dotąd z naszej targowicy wywieziono około 1000 sztuk grubego bydła. Przeniesienie superrewizyi bydła z Prądnika na stacyę w Grzegórzkach, a więc tuż obok targowicy centralnej, przyniesie także ulgę handlarzom i przyczyni się do zwiększenia wywozu. W interesie Krakowa leży utrzymanie większej targowicy, gdy dotąd utrzymywała się ona po drugiej stronie Wisły w mniejszem mieście i przyciągała na tamtą stronę tutejszy handel.

Sprawozdawca imieniem wymienionych Komisyi wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie z budowy targowicy na bydło, wystawionej na gruntach miejskich koło rzeźni, i sprawozdanie z ruchu targowego za pierwsze dwa miesiące jej istnienia.

2) Przyznaje się na **koszta budowy targowicy** kredyt w kwocie 70.000 koron z funduszu inwestycyjnego. Z tej kwoty należy 30.000 koron przelać do funduszu amortyzacyjnego tytułem zwrotu udzielonej pożyczki.

R. m. Rotter oświadcza się za przedłożonymi wnioskami i wyraża uznanie Komisyi z powodu urządzenia w danych stosunkach możliwie najlepszej targowicy, która stać się może ważnym punktem wywozowym. Mowca, zaznaczając, że Gmina posiada dobrze urządzoną rzeźnię, jednak bez chłodni, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

Poleca się Komisyi administracyjnej, ażeby bez zwłoki zajęła się przygotowaniem projektu **budowy chłodni przy rzeźni miejskiej** i przedstawiła Radzie miejskiej właściwe wnioski w czasie jak najbliższym“.

R. m. dr. Frühling, biorąc asumpt z targowicy podgórskiej, doradza ostrożność w dalszem rozwijaniu krakowskiej targowicy, aby w tem przedsiębiorstwie nie uwięzić zbyt wielkiego kapitału. W razie zamknięcia granicy pruskiej dla wywozu bydła galicyjskiego, targowica zaspokajać będzie tylko potrzeby miasta i okolicy i będzie miała znaczenie ściśle lokalne. Niema gwarancyi, że tych kilku wielkich handlarzy, którzy przenieśli się z Podgórza, a którzy jako kapitaliści wskazują faktorom miejsce dostawy bydła, nie wrócą na Podgórze, skoro znajdą tam lepsze warunki; ta sama wątpliwość odnosi się i do tutejszych rzeźników. Istnienie miejskiej targowicy zawisłe jest od dobrej woli kilku jednostek, mających dzisiaj monopol na targowicy miejskiej, a nie poczuwających się do żadnych obowiązków względem Gminy krakowskiej. Podwalinę dla stałego istnienia miejskiej targowicy mogłaby tylko stanowić **kasa zaliczkowa**, znajdująca się w rękach Gminy lub jakiej poważnej instytucyi, wiążąca do miejsca tak sprzedających jak i kupujących.

R. m. dr. Seinfeld zaznacza, że uwagi poprzedniego mowcy miałyby wagę, gdyby się rozchodziło o rozszerzenie targowicy a nie o założenie. Mowca, wyrażając uznanie dla sprawozdawcy i Komisyi za tak skuteczne działanie, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

Po myśli § 82 statutu miejskiego porucza Rada miejska czynności, **z zarządem targowicy** połączone, **osobnej komisyi**, z 6 członków złożonej.

Zakres działania tej komisyi określi Rada miejska na podstawie wniosków tej komisyi, która wnioski w tym kierunku ma w przeciągu miesiąca przedstawić. Wybór członków komisyi nastąpi na następnem posiedzeniu“.

R m. dr. Domański, podnosząc wpływ założenia chłodni na podniesienie dochodu z rzeźni i z targowicy, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

Wzywa się Komisyę administracyjną, by niezwłocznie wzięła się do **uzupełnienia rzeźni miejskiej** w sposób, przez radcę budownictwa Abta projektowany, i przed rozpoczęciem pory budowlanej przedłożyła Radzie plany i kosztorysy na nowy budynek administracyjny“.

R. m. dr. Bujwid nie dzieli obaw r. m dra Frühlinga, aby mogła nastąpić strata kapitału, wyłożonego na targowicę, stosunkowo zresztą nieznacznego. Nawet w razie zamknięcia granicy pruskiej targowica krakowska może stać się centralną targowicą galicyjską dla dostawy bydła do Wiednia. Mowca zaznacza ważność ustanowienia kasy zaliczkowej i wybudowania chłodni. Wkońcu porusza myśl przeprowadzenia rokowań z Podgórzem celem zgodnego działania nad rozwojem targowicy.

R. m. Bialik imieniem cechu rzeźników i masarzy składa podziękowanie Prezydyum za urządzenie targowicy i wspomina, że, gdyby tak, jak w tym wypadku, przed budową zakładu kontumacyjnego porozumiano się z cechem rzeźników co do miejsca pod budowę, to Gmina nie naraziłaby się była na takie straty, jakie poniosła.

Sprawozdawca wyjaśnia, że zarząd miasta w wydatkach na targowicę postępował z wielką ostrożnością, czego dowodzi najlepiej fakt, że koszta urządzenia targowicy wynoszą ledwie $^1/_{11}$ część kosztów budowy zakładu kontumacyjnego, a są bez porównania niższe od kosztów targowic, istniejących w innych miastach.

Mowca uznaje korzyść, jaką przyniosłoby założenie kasy zaliczkowej, jednak ze względu na obecne stosunki uważa, że rzecz tę należy odłożyć.

Co do uwagi zaś r. m. dra Bujwida, aby w tej sprawie porozumieć się z gminą miasta Podgórza, to porozumienie takie możliwe jest tylko na podstawie przyłączenia Podgórza do Krakowa. W tej mierze poczyniono już pewne wstępne przygotowania i Prezydyum wystąpi wkrótce wobec Rady z odpowiednimi wnioskami. Wreszcie sprawozdawca zgadza się na wniosek r. m. Rottera, a prosi o odesłanie wniosku r. m. dra Seinfelda do Komisyi administracyjnej.

R. m. dr. Seinfeld zgadza się na odesłanie swego wniosku do Komisyi administracyjnej.

Wnioski Komisyi administracyjnej i inwestycyjnej przyjęto.

Wniosek r. m. Rottera przyjęto. (L. 118901/903).

Wniosek r. m dra Seinfelda odesłano do Komisyi administracyjnej. (L. 118903/903)

Wniosek r. m dra Domańskiego odesłano do Komisyi inwestycyjnej. (L. 118902/903). —

I. wiceprezydent dr Leo imieniem Komisyi inwestycyjnej składa sprawozdanie z przeprowadzonych dotąd prac i przygotowań do **budowy miejskiej centralnej stacyi elektrycznej.** Referent podnosi 14-dniową pracę dyrektora gazowni miejskiej p. Dąbrowskiego około zestawienia obliczeń nadesłanych ofert na budowę zakładu Komisya po przeprowadzonych badaniach doszła do przekonania, że najlepiej będzie oddać całą budowę jednej wielkiej firmie elektro-technicznej, bez uciekania się do poszczególnych dostawców. Dalej na podstawie studyów specyalnych Komisya doszła do przekonania, że w stacyi należy użyć systemu motorów, poruszanych gazem tak zwanym „ssanym“. Budowa z powodu konkurencyi firm i zastoju w przemyśle elektro-technicznym wypadnie znacznie taniej, aniżeli pierwotnie obliczano. Budowę będzie można przeprowadzić za kwotę 700.000 koron, gdy pierwotnie koszta obliczano na 1 milion koron.

Sprawozdawca imieniem Komisyi inwestycyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Sprawozdanie Komisyi inwestycyjnej o czynnościach, przedsięwziętych celem zbudowania w Krakowie centralnej stacyi elektrycznej, przyjmuje się do wiadomości.

2) Upoważnia się **subkomitet inwestycyjny do przyjęcia oferty** i ustalenia warunków kontraktu co do budowy elektrycznej stacyi centralnej.

Do podpisania kontraktu upoważnia się p. Prezydenta miasta, względnie jego zastępcę, oraz r. m.: Wandalina Beringera i dra Leona Horowitza, względnie Jana Kantego Federowicza.

3) Upoważnia się subkomitet inwestycyjny do przeprowadzenia wszelkich dalszych czynności, połączonych z wykonaniem budowy centralnej stacyi elektrycznej.

4) Na pokrycie **kosztów budowy stacyi** oraz kosztów czynności przygotowawczych uchwala się do dyspozycyi subkomitetu inwestycyjnego kredyt do wysokości maksymalnej 700.000 koron z funduszu inwestycyjnego.

R. m. dr. Bujwid zapytuje, czy nie można było znaleść przedsiębiorców krajowych i czy przynajmniej robiono w tym kierunku starania.

R. m. dr. Guńkiewicz zapytuje, czy w komitecie brano pod rozwagę myśl **zakupna tramwaju elektrycznego** i połączenia go z przedsiębiorstwem centralnej stacyi elektrycznej.

Sprawozdawca wyjaśnia, że przy budowie budynku dla stacyi o ile możności uwzględnione będą siły krajowe, co do dostawy maszyn zaś, akumulatorów i przewodów, to zachodzi konieczność wzięcia ich z fabryk, które zajmują się specyalnie ich wyrobem.

Porozumienie z tramwajem okazało się niemożliwem, ponieważ postawiono Gminie zbyt wygórowane warunki. Stacya będzie oddaną do użytku publicznego dnia 1 listopada 1904 r. Dyrekcya Kasy Oszczędności poszła chętnie na rękę Gminie w tej sprawie i postanowiła udzielić pożyczki w kwocie miliona koron na $4^1/_4\%$ na przeciąg 2 lat; wniosek Dyrekcyi uzyskał zatwierdzenie Wielkiego Wydziału.

Dyrekcya funduszu propinacyjnego prawdopodobnie przyjdzie także z pomocą Gminie; Komisya uzyskała też bardzo dogodne terminy spłat od konkurujących firm, tak, że dopiero w roku 1906 nastąpi wypłata całej ceny.

R. m. Kosobucki, konstatując, że Gmina musi oddać tak wielkie roboty firmom obcym, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

Poleca się podkomitetowi dla budowy stacyi elektrycznej, ażeby przy ostatecznych rokowaniach z firmą, która otrzyma budowę stacyi, zastrzegł, by roboty, które mogą być w kraju wykonane, poruczyła miejscowym lub krajowym zakładom i użyła **do robót sił miejscowych**. Poleca się podkomitetowi, ażeby przy oddaniu robót ile możności uwzględnił firmy czeskie“.

Sprawozdawca oświadcza, że udział tutejszych przedsiębiorców będzie zapewniony, o ile to tylko da się przeprowadzić; sprzeciwia się drugiej części wniosku r. m Kosobuckiego, sądząc, że postanowienie takie wpłynie niekorzystnie na rokowania, jakie się jeszcze prowadzi z firmami, i utrudni wyjednanie korzystniejszych warunków dla Gminy od czeskich oferentów.

R. m. Kosobucki drugą część wniosku cofa.

Wnioski Komisyi inwestycyjnej przyjęto.

Wniosek r. m. Kosobuckiego (ustęp 1) przyjęto.

Sprawozdawca imieniem Prezydyum wyraża **podziękowanie** r. m.: Beringerowi i Judkiewiczowi **za pomoc około tak rychłego zbudowania targowicy** oraz urzędnikom Magistratu i Budownictwa, którzy w tej sprawie bardzo gorliwie współdziałali. —

Przystąpiono do wyboru 5 członków **Komitetu dla Muzeum techniczno-przemysłowego.**

Na wniosek r. m. dra Ponikły wybrani zostali r. m.: dr. Benis, Judkiewicz, Kosobucki, dr. Muczkowski i Rotter. (L. 101750/903). —

Po wyczerpaniu porządku dziennego Przewodniczący o godzinie 8 posiedzenie zamyka. —

Posiedzenie nadzwyczajne (54. w kad. XII.) **z dnia 21 grudnia 1903 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.

I. wiceprezydent miasta: dr. Leo Juliusz.

II. wiceprezydent miasta: Michał Chyliński.

Sekretarz Rady miejskiej: dr. Nowicki Jan.

Radców miejskich obecnych **43.**

Radcy miejscy: Bartoszewicz, Epstein, dr. Gross dr. Horowitz, Jawornicki, Katyński, dr. Łepkowski, dr Pareński, dr. Rosenblatt, Rotter, Schwarz, Słęk, Sołtysik, Szatkowski, hr. Wodzicki (**15**) nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Nie usprawiedliwili zaś nieobecności swej r. m.: Bazes dr. Benis, ks. dr. Bukowski, dr. Lustgarten, dr. Paszkowski, Rimler, Sulikowski, Suski, Uderski, dr. Ulanowski (**10**).

Początek posiedzenia o godzinie 5 minut 30 wieczorem.

Protokół z ostatniego posiedzenia przyjęto. —

Sekretarz Rady miejskiej odczytuje następujące pisma:

1) **Podziękowanie prof. dra Fryderyka Zolla** za wręczony przez Radę miejską adres przy sposobności jego 40-letniego jubileuszu profesorskiego.

Przyjęto oklaskami do wiadomości. (L. 917/903/pr.).

2) Zawiadomienie **Administracyi dóbr hr. Potockich** w Krzeszowicach o przysłaniu **500 ctn. cłowych węgla** dla obdarowania miejscowych ubogich.

Przyjęto do wiadomości. (L. 116488/903). —

3) Podanie oficyałów egzekucyjnych z prośbą o uregulowanie **etatu biura egzekucyjnego.**

Odesłano do Sekcyi III. (L. 115186/903). —

4) Prośbę **dozorców wodociągu miejskiego** o podwyższenie pensyi.

Odesłano do Sekcyi III. (L. 114857/903). —

Przewodniczący, uzasadniwszy nagłość sprawy, prosi o wybór 14 członków Rady, mających kolejno uczestniczyć **w ciągnieniu losów krakowskich.** (L. 115485/903).

R. m. dr. Bobilewicz wnosi, aby funkcyę powyższą spełniali członkowie Sekcyi V. i VI.

R. m. Miedniak wnosi, aby do tej czynności **wszystkie Sekcye delegowały swoich członków.**

Wniosek r. m. Miedniaka przyjęto.

Wniosek r. m. dra Bobilewicza upadł. —

Przystąpiono do porządku dziennego.

Dyrektor Gazowni miejskiej Dąbrowski imieniem Komisyi inwestycyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Utworzyć **posadę inżyniera elektrotechnika miejskiego.**

2) Ogłosić konkurs na tę posadę na warunkach, przez Subkomitet inwestycyjny dla budowy stacyi elektrycznej ułożonych.

Warunki konkursu.

Do nadzorowania budowy miejskiej stacyi elektrycznej w Krakowie potrzebnym jest inżynier elektrotechnik, któryby następnie mógł objąć techniczne kierownictwo zakładu.

Posada ta będzie na razie prowizoryczną; stabilizacya, z którą się łączy nabycie prawa do emerytury, nastąpić może po roku próbnego kierownictwa stacyą.

Pobory, przywiązane do tej posady, będą następujące:

a) 3600 koron rocznej płacy z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 10%;
b) wolne mieszkanie w zakładzie z opałem i światłem:
c) ryczałt 240 koron rocznie na rozjazdy;
d) remuneracya w miarę rozwoju zakładu;
e) oprócz powyższych poborów otrzyma kandydat przez czas trwania budowy odpowiedni dodatek budowlany.

Ubiegający się o tę posadę powinni wykazać następujące kwalifikacye:

1) Wiek niżej 40 lat.

2) Świadectwa ukończonych wyższych studyów technicznych oraz specyalnych studyów w dziedzinie elektrotechniki.

3) Dowody przynajmniej trzechletniej praktyki w zawodzie elektrotechnicznym.

4) Kandydaci winni posiadać dokładną znajomość języka polskiego oraz języka niemieckiego w mowie i piśmie.

5) Winni podać możliwie najkrótszy termin, w którymby mogli objąć posadę w Krakowie.

Przyjęto bez rozpraw. —

Radca Magistratu Grodyński imieniem Sekcyi I. i III. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Rada miejska **zwalnia p. Jakóba Judkiewicza, przedsiębiorcę kolei lokalnej Kraków - Kocmyrzów,** od przyjętej wobec Gminy miasta Krakowa deklaracyą z d. 21 lutego 1901 odpowiedzialności za wypadki i uszkodzenia na torach dowozowych do gazowni i rzeźni miejskiej, za dozór obu torów dowozowych, tudzież za utrzymanie toru dowozowego do rzeźni miejskiej.

2) Zezwala się na wydanie p. Jakóbowi Judkiewiczowi imieniem Gminy miasta Krakowa deklaracyi, że Gmina miasta Krakowa jest gotową przenieść bezzwłocznie **własność gruntów, pod kolej lokalną Kraków-Kocmyrzów zajętych,** w Krakowie i Grzegórzkach położonych, na rzecz Towarzystwa akcyjnego tej kolei, jak skoro c. k. Ministerstwo kolejowe zwolni Gminę miasta Krakowa od ponoszenia kosztów utrzymania tej części toru przemysłowego do gazowni miejskiej, która leży poza obrębem gazowni.

3) Do podpisania powyższej deklaracyi upoważnia się obok p. Prezydenta miasta pp. radców miejskich dra Rothweina i dra Staniszewskiego.

4) Koszta, z wydaniem deklaracyi połączone, poniesie przedsiębiorca budowy kolei „Kraków-Kocmyrzów“.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 104920/903). —

R. m. dr. Frühling podnosi, iż są **na Kazimierzu kupcy, którzy zatrudniają swych pomocników handlowych od godziny 7 rano do 3 w nocy.** Mowca prosi Prezydenta, jako naczelnika władzy przemysłowej, aby wglądnął w te stosunki i zapobiegł ewentualnym nadużyciom. —

R. m. dr. Bąkowski imieniem Sekcyi III. wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Wnieść zażalenie do Trybunału administracyjnego od reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19 czerwca 1903 r. L. 12977 w sprawie uwolnienia od ubezpieczenia w Kasie chorych miasta Krakowa imiennie wykazanych funkcyonaryuszów akcyzy miejskiej w Krakowie.

2) **Zabezpieczyć nieetatowych funkcyonaryuszów akcyzy w miejskiej Kasie chorych aż do założenia własnej Kasy chorych dla nieetatowych funkcyonaryuszów Gminy.**

3) Tak ubezpieczonym w Kasie chorych wypłacać w razie choroby tę różnicę, jaka zachodzi między kwotą, wypłacaną choremu przez miejską Kasę chorych, a kwotą, wypadającą na chorego jako całodzienny zarobek, tak, aby chory przez czas choroby, przez który pobiera wsparcie od Kasy chorych, otrzymał cały zwykły zarobek.

4) Poleca się Magistratowi przedłożyć w najkrótszym czasie projekt statutu Kasy chorych dla nieetatowych funkcyonaryuszów Gminy.

5) Gmina miasta Krakowa uchwala wnieść prośbę do władzy politycznej krajowej o zezwolenie na założenie własnej Kasy chorych. (L. 111970/903).

R. m. dr. Seinfeld oświadcza się za wnioskami, objętymi punktem 2) i 3), a przeciw reszcie wniosków,

zaznaczając małe widoki na przychylne orzeczenie Trybunału administracyjnego, sprzeciwia się zaś zasadniczo zakładaniu przez Gminę własnej Kasy chorych.

R. m. Daszyński opisuje zakres działania ogólnej Kasy chorych, stan finansowy krakowskiej Kasy, jej świadczenia wobec ubezpieczonych; uważając rozdrabnianie poszczególnych instytucyi Kas chorych za szkodliwe, sprzeciwia się wnioskom Sekcyi III., zawartym w ustępie 1), 4) i 5).

I. wiceprezydent dr. Leo zaznacza, że w kołach prawników budzi wątpliwość projektowane wniesienie zażalenia do Trybunału administracyjnego co do uzyskania pomyślnego skutku, zasadnicza dyskusya zaś nad założeniem własnej, gminnej Kasy chorych będzie możliwa dopiero wtedy, gdy Magistrat przedłoży projekt jej statutu. Mowca wnosi, aby z tego powodu dyskusyę odroczyć i **przekazać całą sprawę jeszcze raz Sekcyi prawniczej**.

Wniosek I. wiceprezydenta dra Leo przyjęto.—

Radca Magistratu Grodyński imieniem Komisyi kanałowo-wodnej i Komisyi inwestycyjnej wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Na koszta obrony interesów miasta w sprawie kanału wodnego i portu przy Krakowie** przyznaje się dalszy kredyt w sumie 15000 koron do dyspozycyi p. Prezydenta miasta.

2) Kredyt ten pokryć należy z funduszu inwestycyjnego miejskiego.

R. m. dr. Seinfeld zwraca uwagę na doniosłość sprawy kanału i portu w Krakowie i przypominając, że projekt, wypracowany przez prof. Sikorskiego a przedłożony w imieniu Gminy na posiedzeniu krajowej Komisyi kanałów wodnych, nie został przyjęty, wnosi:

„Rada miejska uchwali!

P. Prezydent zwoła Komisyę kanałową celem zastanowienia się, czy nie należy sprowadzić znawców zagranicznych dla ocenienia, gdzie port ma być proponowany“.

Wniosek Komisyi kanałowo-wodnej i Komisyi inwestycyjnej przyjęto. (L. 71737/903).

Wniosek r. m. dra Seinfelda upadł. —

Sekretarz Magistratu dr. Zaczek imieniem Sekcyi II. i V. wnosi:

Rada miejska uchwali!

Przyznaje się **kredyt dodatkowy** w kwocie 2782 kor. 43 hal. dla działu V. 5) **(dodatek gminny na utrzymanie policyi)** budżetu r. 1903.

Przyjęto bez rozpraw. (L. 96139/903). —

Z powodu spóźnionej pory a pilnych spraw na porządku dziennym posiedzenia tajnego Przewodniczący o godzinie 7 min. 55 wieczorem zamyka posiedzenie jawne i zarządza tajne. —

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.